

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá vlivy odlišného mateřského jazyka a kulturního habitu žáků na jejich práci v hodinách výtvarné výchovy. Práce hledá způsoby začlenění kulturních obsahů do VV, aniž by byli žáci s odlišným mateřským jazykem znevýhodněni. Zároveň se snaží popsat podmínky vzdělávání těchto žáků v oblasti VV, a upozornit tak na specifika a nutnost individuálního přístupu.

Autorka vychází ze studia odborné literatury, v teoretické části řeší širší kontext této problematiky, tím je vztah jazyka, kultury a myšlení, kulturní obsahy ve VV, sémiotika, vizuální gramotnost nebo také kooperace. Důležité je zde pojetí díla jako komunikačního prostředku a koncepce výtvarné výchovy jako prostoru vizuální i jazykové komunikace.

Výzkumná část popisuje několik výukových situací, ve kterých se autorka zaměřuje na způsoby komunikace a spolupráce žáků s odlišným mateřským jazykem, na jejich výtvarnou tvorbu a porozumění úkolům. Vychází z pozorování žáků prvního stupně základní školy. Cílem je nahlížet v těchto individuálních případech opakující se situace a zasazovat je do souvislostí. Přispět tak k rozvoji této problematiky v oblasti VV a upozornit na specifické podmínky vzdělávání těchto žáků. Na základě získaných poznatků a zkušeností z realizace vlastní didaktické řady byl navržen výtvarný úkol, který by mohl být realizován bez verbální komunikace. Učitel a žáci by tak mohli pocházet ze zcela jiného kulturního prostředí. Úkol pracuje s tématem zanechání stopy a otisku sebe sama.

Ve výtvarné části autorka na téma práce navazuje vlastní výtvarnou činností, skrze kterou reflektuje otázku komunikace a spolupráce z jiného úhlu pohledu. V akční malbě přes transparentní plexisklo tvoří dvě autorky současně a jejich tvorba se tak propojuje, jsou si blízké a vzdálené současně.

Klíčová slova: vizuální gramotnost, kulturní identita, komunikace, porozumění, vizuální vyjádření, primární vzdělávání, spolupráce